

Temelj "naše" družbe

Pop/Kultura - sredo, 21.05.2008

Tekst: Ida Hiršenfelder

LJUBLJANA - Ideologija bratstva in enotnosti je bila nujno vezno tkivo, ki je več kot petdeset let povezovalo etnično raznoliko območje zahodnega Balkana. Po razpadu Jugoslavije se je Cesta bratstva in enotnosti iz prvotnega simbola utopičnega upanja po sožitju jugoslovanskih narodov sprevrgla v boleč cinizem, ki tli na pogorišču vojnega gorja. Grenak zgodovinski spomin in poskus vzbuditve novega upanja so v minulem desetletju tematizirali že mnogi umetniški projekti, med drugim tudi obsežni raziskovalno-razstavni projekt Izgubljena avtocesta.

Marija Mojca Pungerčar je simbolno krvno žilo jugoslovanskih narodov predstavila brez pretiranega nostalgичnega elementa, čeprav je razstava Bratstvo in enotnost nastala na podlagi zgodovinskih fotografij brigadirjev. (Foto: Dnevnik)

Marija Mojca Pungerčar je simbolno krvno žilo jugoslovanskih narodov predstavila brez pretiranega nostalgичnega elementa, čeprav je razstava Bratstvo in enotnost nastala na podlagi zgodovinskih fotografij brigadirjev, ki jih je njen oče Leopold Pungerčar posnel ob udarniški gradnji novomeškega odseka magistrale leta 1958. Tem fotografijam je ob bok postavila skoraj identične prizore cestnih delavcev, ki jih je fotografinja Nada Žgank posnela leta 2006 na istem mestu ob gradnji novomeške avtoceste. Fotografski diptihi so tako neposredni, da ne potrebujejo nobene dodatne naracije, čeprav pričajo o dveh zelo realnih družbenopolitičnih situacijah.

Ponavljanje zgodovine, kjer na istem kraju delavci podobnih nacionalnih raznolikosti gradijo cesto za boljši jutri, je zgolj navidezno. Šele razlike med dvema paralelnima zgodbama odkrijejo napetost, ki jo ustvarjata mlada brigadirka in sezonski delavec; politični ideolog in ekonomski racionalist.

Pričujoča razstava je bila prvič predstavljena v novomeški galeriji Simulaker kmalu po odprtju avtoceste. Razstave so se udeležili cestni delavci in drugi predstavniki gradbenega podjetja. Tokratne razstave v galeriji Mestnega muzeja Vžigalica pa so se udeležili akademiki, ki so sodelovali na konferenci Nove paradigme, novi modeli - Kultura v zunanjih odnosih EU. Razstava je bila del spremljevalnega programa konference, na kateri so udeleženci prejeli tudi vrečke s šiviljskimi zgodbami, ki jih je avtorica ukrojila po naročilu iz umetniške tkanine projekta Socialdress.

Odnos Marije Mojce Pungerčar do različnih družbenih skupin je nemoralističen in egalitaren, kar je razvidno tudi iz pronicljivega dokumentarnega videa, ki je del razstave. Umetnica se z delavci pomenkuje o vsakdanjem življenju. Pogosto pripovedujejo žalostne življenjske zgodbe, v katerih se prepletajo vdanost v usodo, rahel humor, obup in optimizem; govorijo o predanosti družinskim vrednotam, delu in odgovornosti do bližnjih, pri mlajših pa se izraža ekonomsko idealiziranje zahodne Evrope. Nekateri živijo v samskih domovih že desetletja, medtem ko otroci

odraščajo v njihovi odsotnosti. Ločeni od družin postavljajo novo infrastrukturo, nove ideologije in nov življenjski stil, ki zahteva mobilnost preko vseh meja.

Z neposrednim dokumentiranjem življenja na gradbišču in v samskih domovih Pungerčar prikaže slabo vest storitvene ekonomije, ki za najtežja proizvodnja dela uvaža cenejšo delovno silo, ki nima enakovrednih možnosti konkuriranja na trgu dela, kar v videu resignirano ugotavljajo tudi delavci sami, saj se zavedajo, da nimajo možnosti napredovanja po plačilni lestvici. Nekdanje udarniško delo, ki je sledilo ideološkemu diktatu, je danes podrejeno diktaturi ekonomije. Avtocesta, ki so jo zgradili intervjuvanci, je zabrisala številne odseke Ceste bratstva in enotnosti ter s katranom simbolno zapečatila nov način življenja in geopolitično narodnostno hierarhijo.

KOMENTARJI

Poslovni.Dnevnik.si

torek, 20.05.2008 14:29

Center Naložbe kupil nov paket delnic Infond Holdinga, ki je tudi solastnik Pivovarne Laško

Družba Center Naložbe je v ponedeljek pridobila 400.000 delnic Infond Holdinga, kar predstavlja...

[Dražji dizel od bencina postaja stalnica](#)

[Janez Škrabec prepisal polovico Rika na hrvaškega partnerja](#)

Nedeljski.Dnevnik.si

sreda, 21.05.2008

Urška bo šentjurska zvezda!

[S čipom k zdravniku?](#)

[Klanjamo se, vaše visočanstvo!](#)